אוֹ שֶׁמָּצְאוּ בֵּין בֵּילָיו הנמצאים בביתו, כל שיש בו סימן מובהק, **אֲפִילּוּ** אם מצאו **לִזְמַן מְרוּבֶּה, כָּשֵׁר.**

לעיל הביאה הגמרא מחלוקת מהו שיעור לאלתר. הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים הלכה למעשה:

אִיתְּמַר, רַב יְהוּדָה אָמַר בשם **שְׁמוּאֵל, הֲלָכָה** שלאלתר היינו כל **שֶׁלֹּא עָבַר אָדָם שָׁם** במקום שעבר השליח עם הגט, והיינו כיש אומרים. **שָׁהָה אָדָם שָׁם** במקום שעבר השליח עם הגט, והיינו כיש אומרים. **וְאִילּוּ רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר** בשם **רַב יִצְחָק בַּר שְׁמוּאֵל, הֲלָכָה** שלאלתר היינו כל **שֶׁלֹּא עָבַר אָדָם שָׁם** במקום שעבר השליח, והיינו כרבי שמעון בן אלעזר.

מקשה הגמרא, מדוע אומר כל אחד מהו לאלתר, **לֵימָא מַר** – שיאמר רב יהודה, **הֲלָכָה כְּמַר** – כיש אומרים, **וּמַר** – ורבה בר בר חנה, יאמר **שֶׁהֲלָכָה כְּמַר** – כרבי שמעון בן אלעזר. מתרצת הגמרא, שלא נקטו שמות התנאים, **מִשּׁוּם דְּאַפְּכֵי לְהוּ** – שיש תנאים שהחליפו שמות התנאים בברייתא, ואם יאמרו הלכה כתנא זה לא יהיה ידוע לפי איזה גירסא היא, ולכן אמרו זאת בפירוש:

שנינו במשנה, שאם **מְצָאוּ** לגט **בַּהֲפִיסָה אוֹ בִּדְלוּסְקְמָא** וכו' כשר: שואלת הגמרא, **מַאי חֲפִיסָה.** משיבה הגמרא, **אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה, חֻמְטָּה קְטַנְתָּה** – נאד קטן. שואלת הגמרא, **מַאי דִּלּוּסְקְמָא.** ומשיבה, **טְלִיקָא דְּסָבֵי** – שק שהזקנים שומרים בו חפציהם:

משנה

משנתינו מבארת ששליח המביא גט ממדינת הים, אין צריך לחשוש שמא מת הבעל ובטלה שליחותו, אלא מעמידים הבעל בחזקת חי. ואגב זה מבארת עוד אופנים בהם אין לחוש שמא מת.

שליח **הַמֵּבִיא גֵּט** ממדינת הים, **וְהִנִּיחוֹ** לבעל **וָקָן אוֹ חוֹלֶה,** אינו חושש שמא מת ובטלה שליחותו מחמת שהמשלח אינו יכול לגרש, אלא **נוֹתֵן לָהּ** הגט **בְּחֶזְקַת שָׁהוּא** – הבעל, **קַיָּים,** שמעמידים אותו בחזקת חי. וכן, **בַּת יִשְׂרָאֵל הַנְּשׂוּאָה לְכֹהֵן,** שאוכלת בתרומה בזמן שנשואה לו, ואין לה בנים ממנו, **וְהָלַךְ בָּעֲלָהּ לְמְדִינַת הַיָּם** ואינה יודעת אם הוא חי, אינה חוששת שמא מת, אלא **אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה מֵיָד** שמא ימות בעוד שעה, ונמצא שהיא גרושה מעכשיו ואסורה לאכול בתרומה. הרי שחוששים שמא ימות, ומדוע במשנתינו אין חוששים שמא מת.

מתרצת הגמרא, **אָמַר רַב אַדָּא בְּרֵיהּ דְּרַב יִצְחָק,** באמת מעמידים אותו בחזקת חי, **אַךְ שַׁאנִי הָתָם** – שונה שם הברייתא שמדברת במגרשה שעה אחת קודם מיתתו, **שֶׁהֲרֵי אֲסָרָהּ עָלָיו** כבר מחיים **שָׁעָה אַחַת קוֹדֶם מִיתָתוֹ,** ואף טרם שמת נאסרת בתרומה, ואין האיסור לאכול בתרומה סותר את חזקת החי שלו, אך במשנתינו שאינה נאסרת אלא אם מת, מעמידים אותו בחזקת חי, ומותרת לאכול בתרומה.

מקשה הגמרא, **מַתְקִיף לָהּ רַב פָּפָּא,** הלא אם נתן לה גט שיחול שעה אחת קודם מיתתו, מה שנאסרת בתרומה הוא מחשש שמא ימות הבעל, **וּמַאי דְּאִיהוּ מָיֵית בְּרֵישָׁא** – מאין שהוא ימות ראשון ותיאסר באכילת תרומה שעה אחת קודם מיתתו, **דִּלְמָא אִיהִי מָיְיתָא בְּרֵישָׁא** – שמא היא תמות ראשונה ולעולם לא תיאסר בתרומה, ועל כרחך שהטעם שנאסרת הוא מחשש שמא ימות בעלה תחילה, הרי שחוששים למיתה.

ולכן דוחה הגמרא את תירוצו של רב אדא בריה דרב יצחק, ומתרצת תירוץ אחר: **אֶלָּא אָמַר אַבָּיֵי, לֹא קַשְׁיָא, הָא** – הברייתא, **רַבִּי מֵאִיר הִיא, דְּלֹא חָיֵישׁ לְמִיתָה** – שאינו חושש לשמא ימות, **וְהָא** – המשנה, **רַבִּי יְהוּדָה הִיא דְּחָיֵישׁ לְמִיתָה** – שחושש לשמא ימות.

ומצינו שנחלקו בזה, **דְּתָנַן, הַלּוֹקֵחַ** מאה לוגין **יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים** שגירי אמת הם וקרקע שבבעלותם נשארת בקדושת ארץ ישראל, והיה זה קודם שגזרו על יינם, וחשודים שלא להפריש תרומות ומעשרות, ורוצה לשתות היין אך אין לו כלי להפריש לתוכו את התרומות והמעשרות, **אוֹמֵר, שְׁנֵי לוּגִין שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ** כשיזדמן לי כלי, **הֲרֵי חֵן תְּרוּמָה גדולה, עֲשָׂרָה** שאני עתיד להפריש, הרי הן **מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן, תִּשְׁעָה** שאני עתיד להפריש, הרי הן **מַעֲשֵׂר שֵׁנִי, וּמֵיחַל** – מחלל קדושת מעשר שני על מעות, **וְשׁוֹתֶה** את היין **מָיֵד, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.** אך **רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסְרִין** לעשות כך, שסוברים שיש לחוש שתישבר החבית ולא יתקיים תנאו, ונמצא שותה טבל, ורבי מאיר אינו חושש. ואף כאן נחלקו המשנה והברייתא אם יש לחוש שמא ימות הבעל, לתנא של המשנה אין לחוש, ולכן נותן לה הגט בחזקת שהוא חי, והתנא של הברייתא חושש, ולכן אוסר לה לאכול בתרומה שמא ימות הבעל תוך שעה, וכבר מעכשיו גרושה היא ואסורה בתרומה.

הגמרא מתרצת תירוץ נוסף ליישב סתירת המשנה והברייתא. **רָבָא אָמַר,** ישראל הנשואה לכהן ואין לה בנים, וירא שלא ימות פתאום, ותיזקק אשתו לחליצה, נותן לה גט כשהוא בריא, ואומר לה, **הֲרֵי זֶה גִּיטֵּךְ,** אך הגירושין יחולו **שָׁעָה אַחַת קוֹדֶם לְמִיתָתוֹ, אֲסוּרָה לֶאֱכוֹל בִּתְרוּמָה מֵיָד,** שמא ימות בעוד שעה, ונמצא שגרושה היא מעכשיו, ואסורה לאכול בתרומה. הרי שחוששים שמא ימות, ומדוע במשנתינו אין חוששים שמא מת.

גמרא

שנינו במשנה, ששליח המביא גט והניח את הבעל זקן, מעמידים אותו בחזקת חי. הגמרא מבארת באיזה אופן חוששים שמא מת:

אָמַר רָבָא, לֹא שָׁנוּ שמוסר השליח את הגט לאשה בחזקת שבעלה חי, **אֶלָּא** אם הניחו **וָקָן** שעבר גיל ששים אך **שֶׁלֹּא הִגִּיעַ** עדיין **לִגְבוּרוֹת** – שמונים שנה, **וְחוֹלֶה,** משום **שָׁרוֹב חוֹלִים** עומדים **לְחַיִּים, אֲבָל** אם הניחו **וָקָן שֶׁהִגִּיעַ לִגְבוּרוֹת** – שמונים ואחת שנה, **וְחוֹלֶה** שהוא **גּוֹסֵס,** כיון **שֶׁרוֹב גּוֹסְסִין** עומדים **לְמִיתָה, לֹא** – נעמידנו בחזקת שהוא קיים.

מקשה הגמרא, **אִיתְּיבֵיהּ אַבָּיֵי לרבא,** שנינו בברייתא, שליח **הַמֵּבִיא גֵּט** ממדינת הים, **וְהִנִּיחוֹ** לבעל **וָקָן, אֲפִילּוּ** היה **בֶּן מֵאָה שָׁנָה, נוֹתֵן לָהּ** הגט **בְּחֶזְקַת שָׁהוּא** – הבעל **קַיָּים,** ולא כרבא האומר עד שמונים שנה. מסיקה הגמרא, **תְּיוּבְתָּא** – אכן קשה לרבא.

הגמרא מביאה תירוץ לדברי רבא, **וְאִי בָּעֵית אֵימָא** – ואם תרצה לומר, שבהגיע לשמונים יש לחוש שמא מת, מכל מקום בשעבר זמן זה, והגיע לתשעים או למאה שנה, אין לחוש שמא מת, **שַׁבָּיָן דְּאִיפַּלִּיג** – נחלק מדרך שאר בני אדם, שרגילים למות מוקדם יותר, **אִיפַּלִּיג** – ושוב אין לחוש שמא מת, ואפילו עבר זמן רב משלשלחו.

הגמרא מקשה סתירה מברייתא על דין זה שבמשנה: **רָמֵי לֵיהּ** – הקשה לו **אַבָּיֵי לְרַבָּה, תְּנַן,** שליח **הַמֵּבִיא גֵּט** ממדינת הים **וְהִנִּיחוֹ** לבעל **וָקָן אוֹ חוֹלֶה,** אינו חושש שמא מת, אלא **נוֹתֵן לָהּ** הגט **בְּחֶזְקַת שָׁהוּא** – הבעל **קַיָּים.** וּרְמִינְהוּ – ואקשה, ששנינו בברייתא, בת

שֶׁמָּא מֵת, לֹא חַיִּישִׁינַן, שמעמידים אותו בחזקת חי, אך שֶׁמָּא יָמוּת בעתיד, חַיִּישִׁינַן שאין לאדם חזקה שלא ימות, ולכן במשנתינו אוכלת בתרומה בחזקת שהוא חי, אך בברייתא אסורה לאכול תרומה, שיש לחוש שמא ימות.

מקשה הגמרא, אָמַר לֵיהּ רַב אַדָּא בַּר מַתְנָה לְרָבָא, מנין שהכל מודים שיש לחשוש שמא ימות, וְהָא נוֹד – והרי בלוקח נוד יין מבין הכותים, שלרבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אסור לשתות ממנו קודם שיפריש תרומות ומעשרות, שמא יבקע הנוד, דִּכְשֶׁמָּא יָמוּת הוּא –שדומה לשמא ימות, וּפְלִינֵי – ונחלקו בזה, שרבי מאיר סובר שאין לחוש לשמא יבקע הנוד, ואם כן אף לשמא ימות לא יחשוש. מתרצת הגמרא, אָמַר רַב יְהוּדָה מִדְּסָקְרָהָא, שַׁאנֵי נוֹד – שונה נוד, משום דְּאֶפְשָׁר דְּמָסַר לֵיהּ לְשׁוֹמֵר את הנוד שישמור עליו שלא יפקע, ולכן אין רבי מאיר חושש לבקיעת הנוד, אך לאדם אין שמירה שלא ימות, ולכן מודה הוא באדם שיש לחוש למיתה, ואסורה לאכול בתרומה מיד.

מקשה הגמרא, מַתְקִיף לָהּ רַב מְשַׁרְשִׁיָא, מדוע נסמוך על שומר, הרי עָרְבָא צָרִיךְ – השומר שערב לך שלא ישבר הנוד הוא עצמו צריך ערב שישגיח עליו שלא יפשע בשמירתו.

מתרצת הגמרא, אֶלָּא אָמַר רָבָא, שֶׁמָּא מֵת לדעת הכל לֹא חַיִּישִׁינַן שמעמידים אותו בחזקת חי, אך שֶׁמָּא יָמוּת בעתיד, תַּנָּאֵי הִיא – מחלוקת תנאים היא, לרבי מאיר אין חוששים שמא ימות, ומשנתינו לדעת הכל מותרת בתרומה, אך הברייתא היא כרבי יהודה שחושש שמא ימות, ולכן אסורה האשה בתרומה:

שנינו במשנה, הַשּׁוֹלֵחַ קרבן חַטָּאתוֹ מִמְּדִינַת הַיָּם וְכוּ' מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים: מקשה הגמרא, מדוע מקריב את חטאתו, וְהָא בְּעֵינָא סְמִיכָה של בעל הקרבן על קרבנו לפני שחיטה, ואין השליח יכול לסמוך. מתרצת הגמרא, אָמַר רַב יוֹסֵף, משנתינו עוסקת, בְּקָרְבַּן נָשִׁים, שאינן סומכות. הגמרא מביאה תירוץ נוסף, רַב פָּפָּא אָמַר, אף בקרבן של אנשים אפשר שמדובר בְּחַטַּאת הָעוֹף שאינה צריכה סמיכה.

שנינו במשנתינו שלשה אופנים שמעמידים אדם בחזקת חי. הגמרא מבארת מדוע אין משנתינו מסתפקת בדוגמא אחת:

וּצְרִיכָא – והוצרכה המשנה לשנות בשלשה אופנים, דְּאִי אַשְׁמוּעִינַן – שאם היה התנא משמיענו רק בשליח המביא גֵּט ממדינת הים, היינו אומרים שרק בגט הקילו להעמיד את הבעל בחזקת חי, מִשּׁוּם דְּלֹא אֶפְשָׁר – שלא יוכל אדם לשלוח גט לאשתו ממדינת הים, וישארו הנשים עגונות, אֲבָל אשת כהן שהלך בעלה למדינת הים, אם נאסור אותה לאכול תְּרוּמָה, כיון דְּאֶפְשָׁר – לה לאכול חולין, אֵימָא, שלֹא הקילו להעמידו בחזקת חי, לכך שנינו שגם לענין תרומה אין חוששים שמת. וְאִי אַשְׁמוּעִינַן – במשנה גם הדין שמותרת בִּתְרוּמָה, היינו אומרים שדווקא בתרומה הקילו כך משום דְּזִמְנִין [–שפעמים] דְּלֹא אֶפְשָׁר לה לאכול חולין, כגון שהיא ענייה, לכך הקילו להעמידו בחזקת חי, אֲבָל השולח חַטַּאת הָעוֹף ממדינת הים, אין להקל בזה, אלא מַסְפֵּיקָא שמא מת, לא נקריב את קרבנו, שלֹא לֵיעוֹל [–לא להכניס] חוּלִּין לָעֲזָרָה, לכן צְרִיכָא – הוצרכה המשנה להשמיענו את שלשת האופנים, שבכולם מעמידים אותו בחזקת חי:

משנה

משנתינו מבארת היכן אין מעמידים אדם בחזקת חי: שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּרָטָא לִפְנֵי חֲכָמִים, וְקִיְּימוּ חכמים אֶת דְּבָרָיו להלכה. עַל עִיר שֶׁהִקִּיפָהּ כַּרְכּוֹם שצרו גויים על העיר. וְעַל הַסְּפִינָה הַמּוּטָרֶפֶת בַּיָּם ונוטה להיטבע. וְעַל הַיּוֹצֵא לִיהוֹן בדיני נפשות, אם חייב מיתה או לא, שֶׁהֵן – שכל אלו המסוכנים הם בְּחֶזְקַת חַיִּין. אֲבָל עִיר שֶׁכְּבָשָׁהּ כַּרְכּוֹם אחר המצור, וּסְפִינָה שֶׁאָבְדָה – שטבעה בַּיָּם, וְהַיּוֹצֵא לֵיהָרֵג שנגמר דינו למיתה, ואין יודעים אם מתו, אין מעמידים אותם בחזקת חיים, אלא נוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חוּמְרֵי חַיִּים וְחוּמְרֵי מֵתִים, שאם היתה בַּת יִשְׂרָאֵל נשואה לְכֹהֵן שאם מת בעלה אסורה בתרומה, וּבַת כֹּהֵן הנשואה לְיִשְׂרָאֵל שאם מת בעלה אוכלת בתרומה, וכיון שהבעל ספק חי ספק מת לֹא תֹּאכַל בִּתְרוּמָה שנותנים עליהם חומרי חיים וחומרי מתים:

גמרא

שנינו במשנה, שמי שנגמר דינו למיתה, נותנים עליו חומרי חיים וחומרי מתים. אָמַר רַב יוֹסֵף, לֹא שָׁנוּ שאין מחזיקים אותו כמת, אֶלָּא אם נגמר דינו למיתה בְּבֵית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שאפשר שמצאו לו זכות ופטרוהו, אֲבָל אם נגמר דינו בְּבֵית דִּין שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, אין נותנים עליו חומרי חיים, שפֵּין דְּנָמֵיר לֵיהּ דִּינָא לְקָטְלָא, מִיקְטַל קָטְלֵי לֵיהּ – כיון שנגמר דינו למיתה, הורגים אותו מיד, ואין לחשוש שמא חזרו בהם.

מקשה הגמרא, אָמַר לֵיהּ אַבָּיֵי לרב יוסף, והרי בְּבֵית דִּין שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים נַמִּי יש לחשוש שמא לא הרגוהו, דְּמַקַּבְלֵי שׁוּחָדָא – שמקבלי שוחד הם, ושמא שיחדום ושחררוהו.

מתרצת הגמרא אָמַר לֵיהּ רב יוסף לאביי, כִּי שָׁקְלֵי –לוקחים הם שוחד מִמְּקֵמֵי דְּלִחְתּוּם פּוּרְסֵי שְׁנַמְּנֵי – לפני שנחתם גזר הדין, אך לְבָתַר דְּמִיחְתַּם פּוּרְסֵי שְׁנַמְּנֵי, לֹא שָׁקְלֵי – אינם לוקחים שוחד, ובאופן זה יכול להעיד עליו שמת אף לקולא.

הגמרא מקשה על רב יוסף ממשנה, מַיתִיבִי, שנינו במכות (ז.) מי שנגמר דינו להריגה וברח ובא לפני אותו בית דין, אין סותרין את דינו [לדון שוב שמא טעו, אלא הורגין אותו על סמך הדין הקודם], כָּל מָקוֹם – כל בית דין שֶׁעָמְדוּ שָׁנִים וְיֹאמְרוּ בפניהם, מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ למיתה בְּבֵית דִּינוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי, וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֵדָיו, חֲרֵי זֶה יֵהָרֵג על פי עדותם, ואין חוששים שמא אחר שנגמר דינו מצאו לו זכות ופטרוהו, ומדוע במשנתינו חוששים שמא מצאו לו זכות ופטרוהו.

מתרצת הגמרא, דִּלְמָא בּוֹרְחַ שָׁאנֵי – שונה דין בורח, שכיון שברח ודאי לא מחפשים לו זכות, אך כשלא ברח, על אף שנגמר דינו למיתה, יש לחוש שמא חזרו ומצאו לו זכות.

הגמרא מקשה על רב יוסף עוד קושיה מברייתא. תָּא שְׁמַע, אם עד מעיד שֶׁשָּׁמַע מִבֵּית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, אִישׁ פְּלוֹנִי מֵת – שעבר ג' פעמים עבירה שחייבים עליה מלקות, אם חזר ועבר, מכניסים אותו למקום דחוק ומאכילים אותו שעורים עד שבריסו נבקעת ומת (סנהדרין פא:). או ששמע שאומרים, אִישׁ פְּלוֹנִי נֶהֱרַג שנתחייב מיתת בית דין, יַשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ, אך אם שמע מִקּוֹמַנְטָרִיסִין [–ממונים להריגה] שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים שאומרים אִישׁ פְּלוֹנִי מֵת שהשליכוהו לבית מלא עפר, או שאומרים אִישׁ פְּלוֹנִי נֶהֱרַג בבית דינם, אַל יַשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ על פי עדות זו.

מבררת הגמרא, מַאי מֵת, וּמַאי נֶהֱרַג, אִילֵימָא [–אם נאמר] שמת הכוונה מֵת מָמָשׁ, וְנֶהֱרַג הכוונה נֶהֱרַג מָמָשׁ, אם כן דִּכְוָותֵיהּ [–אותו דבר] גַּבֵּי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים ששמע מהם שאותו פלוני מת או נהרג, אַמַּאי – מדוע אַל יַשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ בעדות זו, הָא קָיְימָא לָן (ביבמות קכא:) דְּכָל שמעיד כְּמֵסִיחַ לְפִי תּוּמּוֹ – שמספר בלא לדעת שסומכים על דיבורו, אף אם הוא גוי הֵימוֹנֵי מְהֵימְנֵי לֵיהּ – האמינו חכמים לעדותו. אֶלָּא לָאו על ברחך מה שמעיד ששמע שפלוני מֵת, הכוונה שיוֹצֵא לָמוּת – שנגזר דינו למיתה, ומה ששמע שפלוני נֶהֱרַג, הכוונה שיוֹצֵא לֵיהָרֵג – שנגזר דינו להריגה, וְקָתָנֵי בברייתא, שאם שמע כך בְּבֵית דִּין יִשְׂרָאֵל מחזיקים אותו כודאי מת וְיַשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ באלמנה, ולא כרב יוסף שהיוצא ליהרג בבית דין של ישראל נותנים עליו חומרי חיים וחומרי מתים.

מתרצת הגמרא, לְעוֹלָם מדובר שמעיד ששמע שפלוני מֵת מָמָשׁ, וְנֶהֱרַג מָמָשׁ, וּדְקָאָמַרַתְּ להקשות, שאם כן דִּכְוָותֵיהּ [–אותו דבר] גַּבֵּי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים – כשמעיד כן בשם בית דין של עובדי כוכבים אַמַּאי לֹא משיאים את אשתו, וְהָא קָיְימָא לָן דְּכָל שמעיד כְּמֵסִיחַ לְפִי תּוּמּוֹ – האמינו חכמים לדבריו, אין זו קושיא, משום שקָנֵי מִילֵּי – מתי האמינו חכמים לדבריו, רק בְּמִילְּתָא דְּלֹא שַׁיְּיכֵי בָּהּ – בדבר שאין הגויים שייכים בה, כגון

המשך בעמ' קצח

שאומר סתם שפלוני מת, **אֲבָל בְּמִילְּתָא דְּשַׁיְיכִי בָּהּ** – בדבר שיש לגויים שייכות לזה, כגון שנהרג על ידם בבית דין, שמתפארים בזה שהורגים אנשים בדין, אין נאמנים, משום **שַׁקְרֵיהוּ** – עלולים הם להעיד שקר, שמת על אף שראו רק שיוצא לידון למיתה.

הגמרא מביאה לשון אחר בביאור המשנה: **אִיכָּא דְּאָמְרִי** – יש אומרים, **שְׁאָמַר רַב יוֹסֵף, שֹׁלֹא שָׁנוּ** במשנה שנותנים על היוצא ליהרג על ידי בית דין חומרי חיים וחומרי מתים, **אֶלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים**, שעשויים לקחת שוחד ולשחררו, ולכן יש להסתפק אם אכן מת על ידם,